

שיעור בגיאוגרפיה? אמר הקריין בטלוויזיה כמה פעמים. אבל זה היה הרבה יותר.

אור ליום השבת, היום השישי של השנה החדשה, שנת תשמ"ט, ישיב עם ישראל כולו מרותק למכשירי-הטלוויזיה. הוא עקב אחרי טכס-הפתיחה של האולימפיאדה, ששיאו היה מיצערד מישלחות מכל הארצות המשתתפות. הוא חילל את השבת.

היה זה אכן שיעור בגיאוגרפיה. רבים שמעו בפעם הראשונה על מדינות, שפעם קיומן לא היה ידוע להם עד כה, כגון אנדוריה (מדינת-זנב בין צרפת וספרד), בליז (ושהיתה פעם והנזירוס הבריטית באמריקה המרכזית), בנין (לשעבר דאחומיי באפריקה), האיים המאלידיביים (קבוצה של 120 איים מיר שבים בדרום האוקיינוס ההודי), טרינידאד וטובאגו (שני איים מול ונצואלה) ועוד.

אולם שיעור גיאוגרפי זה היה כרוך בהכרח הרבה יותר עמוק. כאשר חלפו על פני המצלמה עשרות המישלחות, קיבל הצופה הישראלי גם דרש מרכזניות העולם המודרני, על שלל ציבורי-העור, התרבויות, הגזעים והלומים שלו.

הישראל היא פשוטה להחריד. קיימת

עולם הגדול הזה, ישראל היא גורם קטן מאוד.

המחיר הישראלי לקראת האולימפיאדה כאילו בא להרגיש זאת עוד יר. המישלחות הישראליות נראתה עליונה, גם בקרב מישלחות ממדינות אשר ישראל רגילה להתייחס אליהן בבוז. לא זה בלבד שהמישלחות הישראליה היתה קטנה, עלובה וחסרת-סיכויים מבחינה ספורטיבית, אלא שגם לב שה את הלבוש העלוב והמשעמם ביותר בתהלוכה כולה, שבה בלטו אומות רבות בסטגוניות של לבוש, שבא לא אחת לחפות על הולשה ספורטאית.

אך הרושם החזק ביותר היה כרוך בעצם השידור. באופן תת-הכרתי או הכרתי ידע כל צופה בעפולה, בגדרה

השאלה לא היתה: מדוע רצחו את הרוזן פולקה ברנארוט, בן בית-המלוכה

סקר הליכוד

סקר המערך

היסטוריה לרצוח את שולץ

מה ההבדל בין שמיר
וערפאת? רצח
ברנארוט העלה את
השאלה.

עכשיו בא במיקרה, מתוך הצורך הפנימי של מבצעי-ההתנקשות לגלות את צפונות-ליבם כל עוד הם בחיים. אולם העיתוי לא יכול היה להיות רע יותר, מבחינתם.

כי הגילויים החדשים, שעוררו בישראל רק תשומת-לב מצומצמת, היכו גלים באירופה, ובעיקר בשוודיה. הורקורים הופנו לעובדה שיצחק שמיר, ראש ממשלת ישראל, היה אחראי בעצמו לפעולה זו, שהיתה בלי ספק אחת מפעולות-הטרור הגדולות של המאה ה-20.

ברגע זה מנסה ממשלת-ישראל, בשארית כוחות הייאוש, למנוע את הכרת אירופה ביאסר ערפאת. השבוע נפגשו עם ערפאת שרי-החוז של צרפת ויוון, ואין ספק שזהו אות לבאות (ראה להלן). הגימק היחיד שבפי התעמולה הישראלית נגד תהליך זה הוא שערפאת הוא טרוריסט, שהורה בעבר לבצע מעשי-טרור שונים.

גימק זה מתבטל לחלוטין על רקע הגילויים על רצח ברנארוט. כי אחת מן השתיים:

● או שערפאת הוא טרוריסט שאסור לדבר עם ישראל, שביצע מעשי-טרור סנסציוניים עוד יותר. אין התיישנות לגבי העיקרון.

● או שמנהיג טרוריסטי יכול להיפוך, אחרי השגת מטרותיו, למדינאי מן המניין, כפי שקרה ליצחק שמיר — ואז אותו הכלל עצמו חל על ערפאת.

מתי להפסיק? גם התביעה כי אש"ף יכריז לאלתר על הפסקת הטרור מתבטלת לאור הגילויים. לח"י לא הפסיק את מעשי-הטרור גם עם הקמת מדינת-ישראל. רצח ברנארוט בוצע ארבעה חודשים אחרי כינון המדינה. אם כן, איך דורש שמיר מערפאת לעשות דבר שהוא לא עשה בעצמו? כך או כך, זה מבדל. זה היה ררוש לנו בשעה זו כמו חור כראש, העיר איש משרד-החוז.

יחסים מרחביים אייבי רוכב שוב

אכזבה? נאיביות?
גימיק? מעשה נבון
בעיתו? זה תלוי
בנקודת-ההשקפה.

כאשר אמר יאסר ערפאת לעם-ישראלי "שנה טובה! שנה טובה!" במיכטאשכנזי, לא נפל חומות-יריחו של

* למעשה היה זה מיכטאשכנזי, דווקא. המילים "שנה טובה" קייסות גם בערבית, "סנה" ו"מיכטאשכנזי" ושתיהן במלעיל.

אייבי בנמלי-התעופה (עם אשתו קלריסה)
שנה טובה! שנה טובה!

השוודי, שבא ארצה כשליח הא"ם במלחמת 1948. השאלה היתה: מדוע פורסמה עדות הרוצחים דווקא עכשיו? אחד מהם הסביר זאת בצורה מגומגמת: יש סכנה שהאר"ם ינסה שוב לכפות את רצונו על ישראל. המסקנה המתבקשת: צריכים לרצוח שוב את שליח הא"ם. ואולי גם את שרי-החוז האמריקאי ג'ורג' בוש, שמתח השבוע ביקורת קטלנית על הימין הישראלי. מעשה טרור. נראה כי הפירסום

ובכאשר-שבע כי יחד עימו צופים באותו המאורע עצמו, באותו הרגע עצמו, מליארד בני-אדם בכל רחבי העולם. יתכן שמעולם לא היתה האנושות כה השעות, לכבוד מאורע המוקדש להתיירות הוגנת בין עמים שונים, ידידים ויריבים.

הסיסמה. עשו אהבה ולא מלחמה! לא התגשמה עדיין בעולם. אך האולימפיאדה מבטאת סיסמה דומה: עשו ספורט ולא מלחמה!

ישראל, שהיא מרכז העולם, ומסכיבה מסתובבת כמה מדינות — מדינות אירופה, שתי מעצמות-העל, המדינות הערביות. אין מודעות רבה לקיומן של עשרות רבות של מדינות אחרות, של כל אחת מהן יש מישקל סגולי כלשהו, ושכולן יחד יש מישקל רב מאוד.

מה שלא הצליח הא"ם להשיג מערלם — צירת התחושה של הרבגוניות של האנושות המודרנית על פני כדור-הארץ — הצליח טכס פשוט זה להשיג. ספורט, ולא מלחמה. בתוך זה

ישראל. ימות-המשיח עדיין לא החלו. אך הם התקדמו בצעד קטן אחד. ערפאת עדיין לא הצליח. לתפוס את הטון הנכון, בדברו אל הישראלים, כפי שהצליח באופן אינטואיטיבי אנוור אל-סאדאת. לדמותו של סאדאת גם לא נצמרו רגשי-איבה ישראלים כה עמוקים, כמו לדמותו של ערפאת.

אבל ערפאת, שניכס ממירקע הטלוויזיה הישראלית, כשהוא פונה אל עם-ישראל ומשתדל לרצות אותו במילים עבריות, רחוק מן הדמות שהישראלים רגילים לראותה כרימיונס: ערפאת הארכי-רצח, החיה הרודגלית הזוממת יומם ולילה לטרוף נשים וילדים.

בכך הצליח אייבי נתן לקדם מטרה חשובה.

מוטב להיפך. נתן טס לתוניס, נפגש שם עם ערפאת, ואחר-כך נסע אחריו לשטרסבורג, כדי להציג לו שאלות מסכמות-מראש במסיבת-עיתונאים.

באותה השעה נסע ראש-הממשלה לבורפסט, כדי להיוועד עם אישים הונגריים. ממלא-מקומו נסע ללונדון, כדי להיוועד עם מרגרט תאצ'ר.

העיר ההומוריסטית ירידי מנוסי: מוטב היה אילו קרה ההיפך, אייבי נתן היה נוסע לבורפסט ו/או ללונדון, ואילו יצחק שמיר ושימעון פרס היו מתורעדים עם יאסר ערפאת.

לא היתה זאת רק בטרדות מוצלחת. כמו אייבי נתן, ביטא גם ירידי מנוסי הרגשה ההולכת ומתפשטת, מתחת לפני הקרקע, בציבור הישראלי: שהגיע הזמן לדבר עם אש"ף.

אחרי תישעה חודשים של אינתי-פאדה, הסתלקות המלך חוסיין מן הירדן, ההתייצבות של הנהגת ההתקדמות מאחורי אש"ף, מבינים יותר ויותר ישראלים, גם בדרגות הבכירות בירדן, כי אין עוד מנוס מהסדר עם ערפאת וחבריו. הרבר בא לידי ביטוי באל-פי שיחות פרטיות ברחבי הארץ. על רקע זה נראות הבחירות בישראל (ראה הודון) כמעט בלתי-רלוונטיות. מי שינצח יצטרך ללכת בדרך זו, יהיו סיסמותיו כפי שיהיו.

פריצה מהגטו. אייבי נתן לא היה הישראלי הראשון שנפגש עם ערפאת.

אולם בעוד שכל הנפגשים הקודמים היו פעילי-שלום בעלי זהות פוליטית מובהקת, מקובל אייבי על שכבות רבות בציבור, מעבר למחיצות מפלגתיות ורעיוניות. הוא פופולרי גם בחרגים רחבים של אנטי-הליכוד והציבור המיזרחי. בשעתו התייצבה להגנתו גם גאולה כהן.

כאשר איש כזה יום פגישות עם ערפאת, מעיד הדבר על הלכי-הרוח בציבור. הרעיון של משא-ומתן עם אש"ף אינו מוגבל עוד לחוג פוליטי-רעיוני מצומצם. הוא פרץ אל הציבור הרחב. יתכן שבכך היתה חשיבותו העיקרית של פגישת אייבי נתן.

שטיפות מוח. נראה שגם אויבי הקו הזה הבחינו בכך היטב.

על אייבי נערכה, עם שובו, התנפלות מכיוונים רבים. אנטי-התחיה שכחזו את סלחנותם בעבר כלפי אייבי, ותבעו להעמידו לדין על בגידה. השאלה המיסרית, שאינו מוכן עדיין להסיתכן ביוזמה פוליטית מסוג זה ולקבל החלטות קשות, התחיל להשמיע את אייבי בצורה שנונה יותר, כשהוא מפיץ כאמצעות כתביו שאייבי הוא בעצם איש תמים ו/או רורף פירסומות, ושהכל אינו אלא גימיק סרטי-ערך.

מכונת-התעמולה הארירה של הדימסר החלה פועלת בכל אמצעי-התיקשורת כדי להפיץ את הסיסמה שערפאת לא אמר שום דבר חדש, שאינו מסוגל להחליט, שהוא הפר את

* בעשותו היה השו. הוא נפגש עם ערפאת בבירות כמה שבועות אחרי פגישת אורי אבנר (בליויית חברות המערכת ענת טרונסטי ושירית ישי) עם ראש אש"ף שם.